

ТЕМИ ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ПІДГОТОВКА НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЙ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Практичні заняття № 1-3

Типізації наукових публікацій, вимоги до них. Типова структура наукової статті, сутність окремих складових. Алгоритм та етапи підготовки наукової статті.

Практичні заняття № 4-5

Поняття про академічний плагіат. Поняття про наукову етику та моральні принципи.

Практичне заняття № 6

Правила складання списку використаних джерел, посилань, оформлення цитат.

Практичне заняття № 7

Поняття про анотацію й реферат, їх структура та вимоги до складання.

Практичне заняття № 8

Поняття про наукометричні бази, їх перелік, пошук та вибір видань, які відповідають напряду досліджень. Поняття про impact-фактор, H-індекс, показники Source Normalized Impact per Paper (SNIP) та SCImago Journal Rank (SJR).

Практичне заняття № 9

Типові правила подання наукових статей до фахових журналів та журналів, що входять до міжнародних наукометричних баз. Поняття про рецензування.

Практичне заняття № 10

Типи презентацій наукових досліджень. Типова структура наукової презентації, сутність окремих складових. Алгоритм та етапи підготовки презентації.

Практичні заняття № 11-13

Особливості представлення результатів дослідження аудиторії: змістовність та цікавість доповіді, вміння вести діалог, відстоювати власну думку, сприймати критику.

Практичні заняття № 1-3

Типізації наукових публікацій, вимоги до них. Типова структура наукової статті, сутність окремих складових. Алгоритм та етапи підготовки наукової статті.

Питання до обговорення:

1. Види та типи наукових публікацій, їх призначення та вимоги до змісту
2. Типова структура наукової статті
3. Зміст складових наукової статті
4. Алгоритм та етапи підготовки
5. Фахові видання за спеціальністю 103 Науки про Землю
6. Вимоги до публікації у них

Практичні завдання

1. Опрацюйте ресурси пошуку видань,
  - ScienceDomain International <http://www.sciencedomain.org/page/sdi-general-editorial-policy#Peer-Review-Guideline>,
  - The online platform for Taylor & Francis Group content <http://www.tandfonline.com/action/showPublications?display=byAlphabet>,
  - Science direct <http://www.sciencedirect.com>,
  - Elsevier http://www.elsevier.com/wps/find/homepage.cws_home,
  - Scopus <http://info.scopus.com>; сПперелік фахових видань категорій України <https://openscience.in.ua/ab-journals>,
складіть перелік журналів, які відповідають Вашій спеціалізації

Міжнародні журнали в галузі Наук про Землю

	<i>Журнали з фізичної географії</i>	<i>Журнали з геології, гідрогеології, мінералогії</i>
Спеціалізовані та вузькоспеціалізовані	Nature Climate Change; Global Ecology and Biogeography; Journal of Climate; Ecosystem Services	Land Degradation and Development; Gondwana Research; Geochemical Perspectives; International Journal of Coal Geology
Журнали з Наук про Землю	Earth System Science Data; Earth-Science Reviews; Water Research; Environmental International; Environmental Science & Technology; Bulletin of the American Meteorological Society	
Міждисциплінарні	Science; Nature	

Спеціалізовані та вузькоспеціалізовані журнали в галузі економічної та соціальної географії

1. Annals of the Association of American Geographers
2. Transactions of the Institute of British Geographers
3. Geografiska Annaler series B Human Geography
4. Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie
5. Dansk Geografisk Tidsskrift
6. Fennia
7. Hungarian Geographical Bulletin
8. Annals of the Association of American Geographers
9. Transactions of the Institute of British Geographers
10. Geografiska Annaler series B Human Geography
11. Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie
12. Dansk Geografisk Tidsskrift
13. Fennia
14. Hungarian Geographical Bulletin

Правила публікацій у міжнародних виданнях

Категорії журналів за широтою спеціалізації

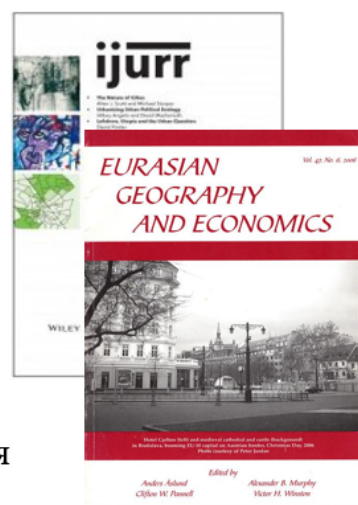
**Спеціалізовані та
вузькоспеціалізовані**

**Загальногеографічні
та з Наук про
Землю**

Міждисциплінарні

й у міжнар... **снародний науковий журнал, який
рецензується:**

- має міжнародну аудиторію і тому друкується зазвичай англійською мовою (іноді французькою, німецькою або іспанською, ніколи російською або українською);
- визнаний авторитетними вченими у всьому світі;
- рецензований, зазвичай, щонайменше двома експертами;
- статті конкурують за чергу публікації (друкуються від 6 до 20% отриманих публікацій).

2. Складіть таблицю змісту структурних елементів статті:

- Вступ
- Анотація (Abstract)
- Аналіз літературних джерел («частина теорії»)
- Питання дослідження
- База даних і методи
- Приклад дослідження або область охоплення, вивчення

(якщо застосовується)

- Результати
- Дискусія
- Висновки
- Джерела (References)

3. Складіть таблицю змісту етапів проведення дослідження

- Вибір напрямку дослідження
- Аналіз літературних джерел за тематикою дослідження, виявлення дискусійних положень, прогалин у літературі.
- Вибір методів дослідження (описова статистика, логістична регресія, анкетування, структуровані і напівструктуровані інтерв'ю).
- Проведення емпіричних досліджень
- Аналіз емпіричних досліджень
- Підготовка матеріалу до публікації

Практичні заняття № 4-5

Поняття про академічний плагіат. Поняття про наукову етику та моральні принципи.

Питання до обговорення:

1. Поняття про академічну чесність та доброчесність, академічну культуру
2. Глобальний та національний вимір академічної доброчесності: досвід провідних країн
3. Поняття про академічний плагіат та нечесність
4. Прояви академічної недоброчесності у наукових дослідженнях
5. Поняття про самоплагіат
6. Правові аспекти академічної чесності та боротьби із плагіатом
7. Критерії авторства
8. Наукова етика та етичні норми
9. Кодекс честі науковця
10. Українська освіта на наука: виклики в умовах боротьби з академічною недоброчесністю
11. Організація забезпечення академічної доброчесності в ЗВО: досвід Каразніського

Практичні завдання

1. Скласти структурно-логічну схему функціонального призначення та реалізації чотирирічного Проекту сприяння академічній доброчесності, ініційованому Американськими Радами з міжнародної освіти у партнерстві із Міністерством освіти і науки та за підтримки Посольства США (<https://saiup.org.ua/>, <https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/dovidnyk-SAUP.pdf>, https://www.univer.kharkov.ua/docs/SAIUP_Presentation.pdf). Оцінити внесок ЗВО України, які є його учасниками.
2. Скласти глосарій основних понять з питань академічної доброчесності та недоброчесності (чесність, етика, доброчесність, недоброчесність, плагіат, фабрикація, фальсифікація; помилки процедури збору даних; неякісне зберігання, використання та управління даними; публікація недостовірних даних; авторські трюки; видавничі трюки)
3. Визначити різницю між неетичною практикою і неправомірною поведінкою

4. Скласти контент-аналіз документів, які регламентують забезпечення академічної доброчесності у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна
<https://www.univer.kharkov.ua/docs/work/vykorystannya-antiplagiatnykh-system.pdf>

Творче завдання: Підготувати есе стосовно висловлювання «*Географи повинні гарантувати, що кожна стаття чи книга, яку вони публікують, являє собою окреме дослідження, яке значною мірою не залежить від якого-небудь попереднього дослідження, якщо явно не підтверджується ступінь збігу з попереднім дослідженням. Незалежне дослідження є опублікованою роботою, яка здебільшого не використовує ту саму мову, являє собою ті самі дані або розробляє ту саму концепцію або ідею, викладену в попередній публікації. У тих випадках, коли є сумніви в збігу, потенційне перекриття повинно бути підтверджено за допомогою посилань і / або цитат*» (із *Заяви про професійну етику AAG (aag.org)*)

Практичне заняття № 6

Правила складання списку використаних джерел, посилань, оформлення цитат.

Питання до обговорення:

1. Аналіз літературних джерел – важлива складова вибору теми та визначення невирішених раніше частин дослідження
2. Правильне оформлення списку посилань як необхідний елемент якісної наукової роботи
3. Складнощі та неточності при оформленні списку посилань

Практичні завдання

1. Складіть таблицю оформлення списку використаних джерел згідно з Наказом МОН України 12 січня 2017 № 40 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17/print1475601568118949#Text>), ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України (http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=1806), APA (https://tekete.ara.ac.nz/file/c667c626-c8a6-4f94-ab4e-cb46bc55bab2/1/APA_6th_Edition.pdf)
2. Оформіть список використаних джерел (References) власного дослідження, користуючись існуючими правилами http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/bibliography/apa_style.pdf

Практичне заняття № 7

Поняття про анотацію й реферат, їх структура та вимоги до складання.

Питання до обговорення:

1. Структура та вимоги до анотації статті, дисертації та автореферату
2. Структура та вимоги до реферату статті

Практичні завдання

1. Проаналізуйте анотації та реферати 10 статей у провідних виданнях за Вашим фахом та тематикою дисертаційного дослідження; складіть таблицю стосовно сильних та слабких моментів у них
2. Проаналізуйте анотації та реферати 5 дисертацій та авторефератів за Вашим фахом та тематикою дисертаційного дослідження; складіть таблицю стосовно сильних та слабких моментів у них
3. Складіть анотацію та реферат власної статті за вимогами

Практичне заняття № 8

Поняття про наукометричні бази, їх перелік, пошук та вибір видань, які відповідають напряду досліджень. Поняття про impact-фактор, H-індекс, показники Source Normalized Impact per Paper (SNIP) та SCImago Journal Rank (SJR).

Питання до обговорення:

1. Наукометричні бази: сутність та призначення
2. Поняття про impact-фактор, його значення
3. Поняття про H-індекс, його значення та особливості визначення
4. Поняття про показники Source Normalized Impact per Paper (SNIP) та SCImago Journal Rank (SJR) www.journalmetrics.com

Практичні завдання

1. Пропрацюйте з ресурсом пошуку видань, що індексуються: ScienceDomain International <http://www.sciencedomain.org/page/sdi-general-editorial-policy#Peer-Review-Guideline>, The online platform for Taylor & Francis Group content <http://www.tandfonline.com/action/showPublications?display=byAlpha> bet, Science direct <http://www.sciencedirect.com>, Elsevier http://www.elsevier.com/wps/find/homepage.cws_home, Scopus <http://info.scopus.com>; складіть перелік журналів, які відповідають тематиці Ваших досліджень, визначте їх наукометричні показники та вимоги до публікації
2. Опрацюйте перелік наукових видань України <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya>; перелік видань категорій А та Б <https://openscience.in.ua/ab-journals>, перелік українських видань, що включені до наукометричних баз <https://openscience.in.ua/ua-journals>; складіть перелік журналів, які відповідають тематиці Ваших досліджень, визначте їх наукометричні показники та вимоги до публікації.
3. Опрацюйте такі ресурси як ResearchGate <https://www.researchgate.net/>, ORCID <https://orcid.org/my-orcid>, SCOPUS <https://www.scopus.com/>, GoogleScholar [https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk\\$](https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk$) визначте їх можливості, відредагуйте власні профілі.

Практичне заняття № 9

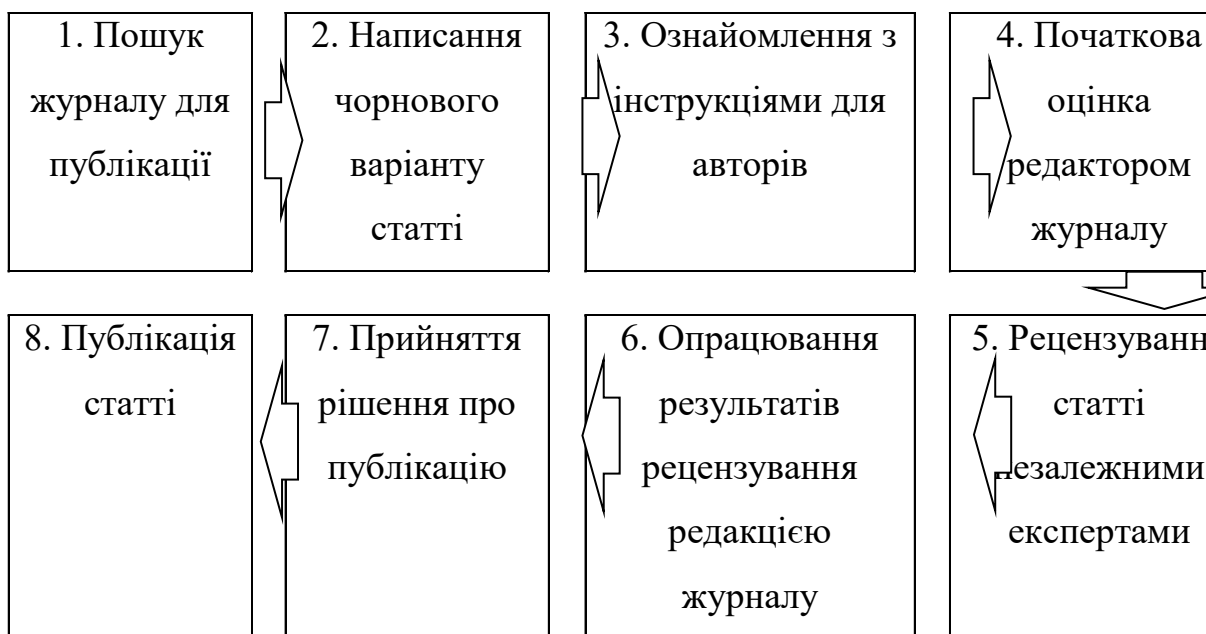
Типові правила подання наукових статей до фахових журналів та журналів, що входять до міжнародних наукометричних баз. Поняття про рецензування.

Питання до обговорення:

1. Поняття про рецензування.
2. Функції оцінки рецензента
3. Процедура рецензування
4. Види рецензій та правила поведження автора
5. Особливості рецензування: власний досвід (обговорення виконаних рецензій)

Практичні завдання

1. Складіть таблицю типових вимог до публікацій високого рівня
2. Визначте проблеми, які можуть зустрічатися на кожному із визначених етапів Етапи до публікації у науковому виданні

3. Оберіть три статті за Вашим профілем та тематикою дослідження та виконайте їхню ґрунтовні рецензії

Практичне заняття № 10

Типи презентацій наукових досліджень. Типова структура наукової презентації, сутність окремих складових. Алгоритм та етапи підготовки презентації.

Питання до обговорення:

1. Призначення презентації. Зміст доповіді
2. Структура презентації
3. Алгоритм підготовки презентації
4. Можливі помилки підготовки та проведення презентації
5. Ораторська майстерність як складова успішної доповіді
6. Правила поведінки під час презентації

Практичні завдання

Заповніть таблицю головних особливостей складових презентації та доповіді

	СИЛЬНІ сторони, керівництво до дії	СЛАБКІ сторони, заборони
Мета	ясний виклад інформації щодо наукове дослідження, ...	.....
Типові причини поганої доповіді		Нездатність мотивувати слухачів, Хаотична структура, Дірки у логіці, Зайва деталізація, Непророблені слайди, Погана презентація, ...
Організація змісту презентації (структура)	Зміст, вступ, ...	.....
Зміст доповіді	Слухачі люблять визначеність, Короткий виклад змісту Що очікує слухачів? Яка організація доповіді?	.....
Вступ	готує слухачів до теми доповіді, Побудова: від загального до конкретного, Опишіть широку проблему, Наведіть короткий огляд зробленого, Мотивуйте ваше дослідження, Сформулюйте цілі вашого дослідження, Коротко згадайте очікувані результати, ...	.....

Методи	.....	.....
Результати	.....	.....
Висновки	.....	.....
Підготовка слайдів	Використовуйте один стиль для всіх слайдів, відтинайте другорядну інформацію, Короткі слова і короткі речення, Один слайд одна думка, ...	Не перевантажуйте слайд інформацією, Не показуйте більше 3 кривих на одному графіку, Не забувайте наводити посилання на літературу, Не втискуйте довгі тексти, Не зловживайте анімацією, ...
Підготовка доповіді	Під час підготовки слайда думайте про текст, Текст краще проговорювати і тут же записувати, На слайдах потрібно залишити тільки точки фокусу, Точки фокусу повинні нагадати вам текст	.....
Репетиція доповіді	Будьте енергійними, Проявляйте (розумний) ентузіазм, Уникайте слів-паразитів, Говоріть голосно, ясно і не дуже швидко (особливо на іноземній мові), Помірна жестикуляція ніколи не завадить, Пам'ятайте про інтонаційний лад, ...	Не відкладайте на останній момент, Не зачитуйте зміст слайдів, Не втрачайте фактор часу, ...
Відповіді на запитання	Уважно вислухайте питання, Усвідомте, чи зрозуміли ви питання; якщо ні - попросіть повторити, Відповідайте чітко і коротко, Чемно закруглюйте дискусію, Ще раз подякуйте слухачів в кінці, ...	.....

Практичні заняття № 11-13

Особливості представлення результатів дослідження аудиторії: змістовність та цікавість доповіді, вміння вести діалог, відстоювати власну думку, сприймати критику.

Форма проведення: імітація конференції, представлення результатів власного дослідження, оформленого відповідно до дійсних вимог публікації (Комплексна практична робота з дисципліни, виконується протягом семестру):

- Підготовка статті відповідно до вимог видань, що входять до міжнародних наукометричних баз (за результатами власних досліджень відповідно до теми дисертаційної роботи) – 30 балів:
  - Анотація, ключові слова – 1 бали
  - Обґрунтування теми дослідження – 2 бали
  - Аналіз попередніх досліджень – 5 бали
  - Визначення раніше нерозкритих питань, формулювання мети та дослідницьких завдань – 2 бали
  - Методи та методика дослідження – 3 бали
  - Результати дослідження – 4 бали
  - Висновки та напрями подальших досліджень – 3 бали
  - Список використаних джерел – 2 бали
  - Реферат – 2 бали
- **Презентація результатів дослідження, обговорення, дискусія**
  - Оформлення презентації – 4 балів
  - Доповідь – 3 бали
  - Відповіді на запитання, ведення дискусії – 3 бали